

BỘ CÔNG AN
Số: 07/1998/TT-BCA

CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc
Hà Nội, ngày 3 tháng 12 năm 1998

THÔNG TƯ

Hướng dẫn thi hành một số quy định của Quy chế về cơ sở giáo dục ban hành kèm theo Nghị định số 32/CP ngày 14/4/1997 của Chính phủ

Để đảm bảo thực hiện đúng các quy định của pháp luật về việc đưa người vào cơ sở giáo dục, Bộ Công an hướng dẫn thi hành một số vấn đề cơ bản của Quy chế về Cơ sở giáo dục ban hành kèm theo Nghị định số 32/CP Ngày 14 tháng 4 năm 1997 của Chính phủ như sau:

1. Về đối tượng đưa vào cơ sở giáo dục (sau đây viết tắt là CSGD).

Điều 2 Quy chế về CSGD quy định "Đối tượng đưa vào CSGD bao gồm những người có hành vi vi phạm pháp luật xâm phạm tài sản của Nhà nước, tài sản của các tổ chức kinh tế, tổ chức xã hội, tài sản của các tổ chức nước ngoài, tài sản, sức khỏe, danh dự, nhân phẩm của công dân, của người nước ngoài và vi phạm trật tự, an toàn xã hội có tính chất thường xuyên nhưng chưa đến mức truy cứu trách nhiệm hình sự, đã được chính quyền và nhân dân địa phương giáo dục nhiều lần mà vẫn không chịu sửa chữa.

Không đưa vào CSGD người chưa đủ 18 tuổi, nữ trên 55 tuổi, nam trên 60 tuổi".

Để đảm bảo đưa đúng đối tượng vào CSGD, trong quá trình thực hiện phải chú ý những điều kiện sau đây:

a) Hành vi vi phạm pháp luật đó phải "chưa đến mức truy cứu trách nhiệm hình sự". Do vậy trong quá trình thực hiện, các cơ quan chức năng cần phải nắm vững các quy định của pháp luật hình sự và pháp luật hành chính để phân biệt rõ hành vi phạm tội và hành vi vi phạm hành chính. Phải căn cứ vào tính chất mức độ của hành vi vi phạm, nhân thân của người vi phạm và yêu cầu thực tiễn của tình hình chính trị, xã hội ở địa phương để xem xét áp dụng hình thức xử lý cho phù hợp và đúng pháp luật. Tuyệt đối không được đưa vào CSGD những người có hành vi vi phạm pháp luật đã đến mức truy cứu trách nhiệm hình sự và không thuộc đối tượng đưa vào CSGD.

b) Hành vi vi phạm pháp luật đó phải "có tính chất thường xuyên" và "đã được chính quyền và nhân dân địa phương giáo dục nhiều lần mà vẫn không chịu sửa chữa".

- Vi phạm "có tính chất thường xuyên" là những trường hợp có ít nhất từ hai lần vi phạm trở lên trong thời hạn một năm.

- "Đã được chính quyền và nhân dân địa phương giáo dục nhiều lần mà vẫn không chịu sửa chữa" như:

+ Đã bị áp dụng biện pháp giáo dục tại xã, phường, thị trấn theo Nghị định số 19/CP ngày 6 tháng 4 năm 1996 của Chính phủ hoặc đã bị UBND, cơ quan Công an phát hiện, lập biên bản xử lý, giáo dục bằng các hình thức cảnh cáo, kiểm điểm trước nhân dân hoặc các đoàn thể, tổ chức quần chúng ít nhất từ hai lần trở lên trong một năm.

+ Đang bị áp dụng biện pháp giáo dục tại xã, phường, thị trấn nhưng lại có hành vi vi phạm pháp luật theo quy định tại Điều 2 Quy chế về CSGD.

Cần lưu ý là thời hạn để tính số lần vi phạm và đã được giáo dục nhiều lần phải thực hiện trên cơ sở quy định tại Điều 10 Pháp Lệnh xử lý vi phạm hành chính.

c) Về độ tuổi đưa vào CSGD được quy định tại Điều 2 Quy chế là: "không đưa vào CSGD người chưa đủ 18 tuổi, nữ trên 55 tuổi, nam trên 60 tuổi". Khi xác định tuổi của đối tượng để đưa vào CSGD cần chú ý những điểm sau đây:

- Căn cứ pháp lý để xác định độ tuổi của đối tượng là giấy khai sinh, nếu không có giấy khai sinh thì phải căn cứ vào sổ đăng ký hộ khẩu hoặc giấy chứng minh nhân dân. Nếu không có sổ hộ khẩu hoặc giấy chứng minh nhân dân thì căn cứ vào lý lịch và tài liệu khác có xác nhận của UBND cấp xã.

- Thời điểm để tính độ tuổi là ngày ký quyết định đưa vào CSGD. Do vậy nếu một người nào đó có hành vi vi phạm pháp luật, thuộc đối tượng phải lập hồ sơ đưa vào CSGD, nhưng đến ngày ký quyết định đưa họ vào CSGD nếu họ đã trên 55 tuổi đối với nữ hoặc trên 60 đối với nam thì cũng không được ra quyết định đưa họ vào CSGD mà trong trường hợp này sẽ đề nghị Chủ tịch UBND cấp xã ra quyết định áp dụng biện pháp giáo dục tại xã, phường, thị trấn.

2. Về thủ tục đưa người vào CSGD "Đối với người đang bị tạm giữ hoặc tạm giam trong các vụ án hình sự mà qua điều tra thấy chưa đến mức truy cứu trách nhiệm hình sự nhưng thuộc đối tượng bị áp dụng biện pháp đưa vào CSGD thì Thủ tướng Cơ quan điều tra báo cáo Chủ tịch UBND cùng cấp lập hồ sơ đề nghị đưa vào CSGD" (khoản 2 Điều 6 Quy chế về CSGD). Để thực hiện đúng quy định trên, cần chú ý những điểm sau đây:

- Thứ nhất, người đó phải thuộc đối tượng bị áp dụng biện pháp đưa vào CSGD theo đúng quy định tại Điều 2 Quy chế về CSGD, do vậy phải có đầy đủ hồ sơ, chứng cứ để chứng tỏ rằng người đó có hành vi vi phạm pháp luật có tính chất thường xuyên nhưng chưa đến mức truy cứu trách nhiệm hình sự, đã được chính quyền và nhân dân địa phương giáo dục nhiều lần mà vẫn không chịu sửa chữa như đã hướng dẫn tại điểm b khoản 1 trên đây.

- Thứ hai, trong quá trình điều tra vụ án nếu xét thấy hành vi đó rõ ràng là chưa đến mức truy cứu trách nhiệm hình sự, nhưng đối tượng thuộc diện đưa vào CSGD thì trong thời hạn tạm giam, Cơ quan điều tra phải chủ động xem xét, kịp thời tập hợp đủ tài liệu, chứng cứ để báo cáo Chủ tịch UBND cùng cấp lập hồ sơ đề nghị hoặc xét duyệt đưa đối tượng vào CSGD. Không được để đến khi hết hạn tạm giam mới lập hồ sơ đưa vào CSGD, đồng thời phải thông báo cho UBND cấp xã nơi người đó cư trú biết để phối hợp giải quyết.

+ Nếu đối tượng thuộc Công an cấp tỉnh điều tra thì chuyển hồ sơ lên UBND cấp tỉnh để Hội đồng Tư vấn xét duyệt trình Chủ tịch UBND cấp tỉnh ra quyết định.

+ Nếu đối tượng thuộc Công an cấp huyện điều tra thì chuyển hồ sơ sang UBND cấp huyện để trình UBND cấp tỉnh.

- Thứ ba, về hồ sơ đề nghị đưa người vào Cơ sở giáo dục phải thực hiện theo đúng quy định tại khoản 3 Điều 6 Quy chế về Cơ sở giáo dục, bao gồm: Bản tóm tắt lý lịch, tài liệu về các vi phạm pháp luật của người đó, các biện pháp giáo dục đã được áp dụng, nhận xét của cơ quan Công an, ý kiến của các tổ chức xã hội hữu quan ở cơ sở.

3. Về hồ sơ đưa người vào CSGD.

Theo Điều 10 Quy chế về CSGD, khi đưa người vào CSGD phải có hồ sơ kèm theo bao gồm:

- Quyết định đưa người vào CSGD;

- Bản tóm tắt hành vi vi phạm pháp luật của người bị đề nghị đưa vào CSGD;
- Bản tóm tắt lý lịch của người bị áp dụng biện pháp đưa vào CSGD;
- Danh chỉ bản của người bị áp dụng biện pháp đưa vào CSGD;
- Những tài liệu khác có liên quan đến nhân thân của người bị áp dụng biện pháp đưa vào CSGD cần thiết cho việc giáo dục người đó (nếu có).

Về Bản tóm tắt hành vi vi phạm pháp luật của người bị đề nghị đưa vào CSGD, cần phải ghi cụ thể, đầy đủ quá trình, diễn biến, tính chất, mức độ... của hành vi vi phạm để làm cơ sở cho việc áp dụng biện pháp quản lý, giáo dục thích hợp với đối tượng khi vào CSGD; không được ghi quá tóm tắt, quá sơ lược, sẽ gây khó khăn cho việc giáo dục, cải tạo đối tượng trong CSGD.

Những tài liệu khác có liên quan đến nhân thân người bị áp dụng biện pháp đưa vào CSGD cần thiết cho việc giáo dục người đó (nếu có) là những tài liệu chứng tỏ nhân thân có quá khứ tốt, có thành tích đột xuất (giấy khen, giấy chứng nhận huân, huy chương...) hoặc trái lại, chẳng hạn như đối tượng chống lại việc chấp hành quyết định đưa vào CSGD hoặc bỏ trốn (trong những trường hợp này biên bản về hành vi chống lại, biên bản cưỡng chế thi hành v.v. là những "tài liệu khác có liên quan" như đã nêu).

Khi tiếp nhận người bị áp dụng biện pháp đưa vào CSGD phải thực hiện đúng quy định tại khoản 2 Điều 10 Quy chế về CSGD.

4. Việc tổ chức đưa người vào CSGD.

Trong thời hạn năm ngày, kể từ ngày nhận được quyết định của Chủ tịch UBND cấp tỉnh đưa vào CSGD, cơ quan Công an cấp tỉnh có trách nhiệm tổ chức đưa người đó vào CSGD. Trường hợp cần phải có thời gian để tiến hành các thủ tục cần thiết như lăn tay, chụp ảnh, lập danh chỉ bản, chờ đưa vào CSGD thì Giám đốc Công an cấp tỉnh ra quyết định lưu giữ người đã có quyết định đưa vào CSGD tại nơi lưu giữ hành chính của Công an cấp tỉnh. Thời gian lưu giữ không quá 15 ngày và được tính vào thời hạn chấp hành quyết định tại CSGD. Quyết định này được gửi kèm theo hồ sơ đưa vào CSGD để làm cơ sở tính thời hạn chấp hành quyết định tại CSGD cho người đó.

Chế độ ăn, ở của người bị lưu giữ trong thời gian lưu giữ được hưởng như chế độ ăn, ở của trại viên trong CSGD. UBND cấp tỉnh có trách nhiệm cấp tiền ăn cho các đối tượng này. Để giải quyết những khó khăn tạm thời đối với những địa phương chưa có nơi lưu giữ hành chính, Công an các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương phải dành một số phòng trong trại tạm giam làm nơi lưu giữ những người có quyết định đưa vào CSGD. Trước cửa buồng phải có biển "buồng lưu giữ hành chính" để phân biệt với tạm giữ, tạm giam theo thủ tục tố tụng hình sự. Không được lưu giữ nam, nữ trong cùng một phòng.

Công an cấp tỉnh phải lập ngay kế hoạch, đề xuất với UBND cấp tỉnh cấp kinh phí, địa điểm để xây dựng nơi tạm giữ và lưu giữ hành chính.

5. Việc hoãn chấp hành quyết định đưa vào CSGD.

Theo quy định Tại Điều 71 Pháp lệnh xử lý vi phạm hành chính thì người bị áp dụng biện pháp đưa vào CSGD có thể được hoãn thi hành quyết định khi có một trong các lý do sau đây:

- a) Đang ốm nặng hoặc mắc bệnh hiểm nghèo có giấy chứng nhận của bệnh viện từ cấp huyện trở lên.

- "Đang ốm nặng" là người đang ở trong tình trạng bị bệnh nặng đến mức không còn khả năng lao động và sinh hoạt bình thường hoặc đang trong tình trạng nguy hiểm đến tính mạng và theo chỉ định của Bác sỹ phải điều trị trong một thời gian dài mới có thể bình phục trở lại.

- "Người mắc bệnh hiểm nghèo" là người đang bị mắc một trong những bệnh nguy hiểm đến tính mạng như ung thư, bại liệt, xơ gan cổ chướng, phong hủi, lao nặng, nhiễm HIV/AIDS và những bệnh khác theo quy định của ngành y tế coi là bệnh hiểm nghèo.

b) Phụ nữ đang có thai có giấy chứng nhận của bệnh viện từ cấp huyện trở lên học phụ nữ đang nuôi con nhỏ dưới 12 tháng tuổi.

c) Gia đình đang gặp khó khăn đặc biệt, có đơn đề nghị và được UBND cấp xã nơi người đó cư trú xác nhận. Đó là các trường hợp là người lao động duy nhất để đảm bảo cuộc sống gia đình; gia đình bị thiên tai; hoả hoạn lớn hoặc có thân nhân bị ốm nặng; mắc bệnh hiểm nghèo mà ngoài người đó ra không còn ai khác để khắc phục hậu quả thiên tai, hoả hoạn hoặc chăm sóc người bệnh.

Về thời hạn hoãn: Đối với các trường hợp ốm nặng, mắc bệnh hiểm nghèo hoặc hoàn cảnh gia đình đang gặp khó khăn đặc biệt thì có thể quyết định cho họ được hoãn đến khi khỏi ốm, bệnh hiểm nghèo đã qua hoặc hoàn cảnh gia đình đã hết khó khăn đặc biệt. Đồng thời phải thường xuyên kiểm tra, giám sát, nếu thấy điều kiện để được hoãn không còn thì phải kịp thời đưa vào CSGD để chấp hành quyết định. Riêng trường hợp phụ nữ có thai hoặc đang phải nuôi con nhỏ thì căn cứ vào từng trường hợp cụ thể (theo giấy xác nhận của bệnh viện hoặc giấy khai sinh) để ấn định một thời hạn hoãn cụ thể cho phù hợp.

Khi điều kiện hoãn không còn thì quyết định đưa vào CSGD được tiếp tục thi hành, người bị áp dụng biện pháp đưa vào CSGD phải tự giác đến cơ quan Công an để được đưa đi chấp hành quyết định. Trường hợp không tự giác đến thì sẽ bị cưỡng chế thi hành, nếu bỏ trốn thì Giám đốc Công an cấp tỉnh ra lệnh truy bắt theo quy định tại Điều 12 Quy chế về CSGD.

6. Việc miễn chấp hành quyết định đưa vào CSGD.

Khoản 2 Điều 71 Pháp lệnh xử lý vi phạm hành chính quy định: "Nếu trong thời gian hoãn, người đó có những tiến bộ rõ rệt trong việc chấp hành pháp luật hoặc lập công, thì có thể được miễn chấp hành quyết định". Để thực hiện đúng các quy định này, cần chú ý một số điểm sau đây:

- "Có những tiến bộ rõ rệt trong việc chấp hành pháp luật" phải được biểu hiện bằng những hành động cụ thể như: thành thật hối lỗi, tích cực lao động, học tập, tích cực tham gia các phong trào chung của địa phương, nghiêm chỉnh chấp hành đường lối, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước, được UBND từ cấp xã trở lên xác nhận và đề nghị.

- Chỉ được coi là người đã "lập công" khi có những hành động cụ thể như: tố cáo những hành vi phạm tội có tính chất đặc biệt nghiêm trọng, dũng cảm cứu được tính mạng người khác, cứu được tài sản có giá trị lớn của nhà nước, của tập thể hoặc của công dân; có thành tích đặc biệt xuất sắc trong phong trào quần chúng bảo vệ an ninh tổ quốc và được nhận giấy khen của UBND hoặc Cơ quan Công an từ cấp huyện trở lên; có sáng kiến cải tiến kỹ thuật có giá trị lớn trong lao động, sản xuất, được cơ quan chức năng từ cấp tỉnh trở lên công nhận.

Chỉ được xét miễn chấp hành quyết định đưa vào CSGD cho đối tượng khi thời gian đã được hoãn đối với họ ít nhất phải bằng một nửa thời hạn mà họ phải chấp hành tại CSGD. Trừ trường hợp "lập công" thì có thể được xét miễn